Kommittémotion SD139

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2320

av Henrik Vinge m.fl. (SD)

Förstärkt integritetsskydd vid kreditupplysning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om omfrågeuppgifter enligt kreditupplysningslagen om privatpersoner ska gallras efter en kortare tidsperiod än tolv månader och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De allra flesta människor har ansökt eller kommer någon gång att ansöka om ett lånelöfte i syfte att finansiera ett bostadsköp. I samband med ansökan tas kreditupplysningar på den som gör anspråk på lånet. Kreditupplysningar begärs av olika anledningar och innehåller olika mycket information beroende på vem som begär dem och varför. Generellt innehåller en kreditupplysning uppgifter om inkomster, lån, krediter, betalnings-anmärkningar och tidigare kreditupplysningar.

Den sparade ansöknings- och kredithistoriken utgör en balansgång mellan en fungerande kreditmarknad med riskminimering å ena sidan och konsumentens möjlighet att sluta kreditavtal å andra sidan. Om man ansöker om lån hos flera banker, till exempel i syfte att få ner räntan, registreras lika många kreditupplysningar. Den presumtiva fordrings-ägaren kan tolka detta som att låntagaren planerar att ta flera olika lån oavsett om de kvitteras ut eller inte, vilket i sin tur sänker kreditvärdigheten hos den som ansöker om lånet. Systemet är naturligtvis legitimt i sig för att bankerna ska kunna göra välavvägda riskbedömningar. Det man kan ifrågasätta är hur länge omfrågeuppgifter ska lagras. Frågan är i synnerhet relevant vid bolåneansökningar och omförhandlingar av befintligt bolån, där konsumenter å ena sidan rekommenderas att

söka lån hos olika banker, i syfte att få den lägsta räntan, å andra sidan får försämrade kreditbetyg som ett resultat av att samtliga banker tar ut separata kreditupplysningar.

År 2010 ändrade den dåvarande alliansregeringen kreditupplysningslagen och sänkte gallringstiden från tre till ett år. Detta faktum ger stöd åt argumentet att flera nya omfrågeuppgifter belastar kreditvärdigheten mer än flera som är spridda över tid. Om det är ett riskbeteende lagstiftaren vill fånga upp med denna lag så är det utkvitterade låneansökningar med hög frekvens som man måste komma åt. Därför bör mer transparenta informationsflöden möjliggöras, så att kreditgivare ser hur många låne-erbjudanden som individen accepterat och refuserat. Detta är idag inte möjligt inom en period på 1 ½ månad. Situationen är problematisk och direkt konkurrenshämmande eftersom det drabbar bostadssökande som tvingas vänta i ett år för att anmärkningen om en kreditupplysning ska tas bort.

Dagens regelverk behöver modernisera för att inte utesluta individer med en sund privatekonomisk ställning. Genom att konsumenterna får större flexibilitet att jämföra bankernas erbjudanden, utan att riskera sänkt kreditvärdighet, förbättras konkurrens-situationen. Därför bör regeringen utreda huruvida omfrågeuppgifter enligt kredit-upplysningslagen om privatpersoner ska gallras efter en kortare tidsperiod än tolv månader.

Henrik Vinge (SD)

David Perez (SD)

Mattias Eriksson Falk (SD)

Josef Fransson (SD)